

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

Iltapäiväkerho bloggaa!

Osallisuutta edistävä blogiprojekti

Riina Koutonen

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika 12 / 2016

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Riina Koutonen	Sivumäärä 39
Työn nimi Iltapäiväkerho bloggaa!	
Ohjaava(t) opettaja(t) Juha Niiranen	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Rovalan Nuoret ry, Raija Vanhamaa	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opinnäytetyö on tehty Rovalan Nuoret ry:lle, joka tuottaa Rovaniemen kaupungille iltapäiväkerhopalveluja. Tavoitteenamme on ollut kehittää uudenlaista blogi- työvälinettä iltapäiväkerhonohjaajien käyttöön. Blogin tarkoitus on ollut avartaa iltapäiväkerhon arkea vanhemmille ja muille toiminnasta kiinnostuneille tahoille. Blogilla on haluttu tuoda julki ohjaajan ammattia ja myös toisaalta kohottaa ammattikunnan arvoa. Blogiprojektin on haluttu palvelevan jokaista osapuolta. Iltapäiväkerhon arjesta kertova blogi on tehty alusta saakka lapsilähtöisesti ja lapsen osallisuutta edistävin metodein ja kasvatustyylein.</p> <p>Opinnäytetyössäni käydään läpi blogiprosessin eri vaiheita ja paneudutaan osallisuuden merkitykseen, sekä tarkastellaan iltapäivätoiminnan haasteita ja mahdollisuuksia eri näkökulmista.</p>	
Asiasanat iltapäivätominta blogit osallisuus sosiaalinen media	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Name of the Degree Programme

ABSTRACT

Author Riina Koutonen	Number of Pages 39
Title Iltapäiväkerho bloggaa!	
Supervisor(s) Juha Niiranen	
Subscriber and/or Mentor Rovalan Nuoret ry, Raija Vanhamaa	
Abstract <p>This final thesis is produced in co-operation with Rovalan Nuoret ry, which produces after-school club services for the city of Rovaniemi. Our goal has been to develop a new blog tool for after-school club tutors to use. The meaning of the blog has been to open up the every day life of after-school clubs for parents and everyone else who is interested in after-school club activities. By this blog we wanted to point out the career of tutoring and raise its value for society. This blog project is desired to serve everyone. The blog about after-school club's daily life is made together with children all the way from starting point by methods that increases children's participation.</p> <p>In my final thesis we process through different stages of making blog and delve into meaning of the participation, and also consider challenges of after-school club activity and different aspects of possibilities.</p>	
Keywords social media afternoon activities blogs complicity	

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TOIMINTAYMPÄRISTÖ	6
2.1 Rovalan Nuoret ry	6
2.2 Aamu ja- iltapäivätoiminta	7
2.3 Iltapäiväkerho Hilla	7
3 KESKEISET KÄSITTEET	8
3.1 Osallisuus	8
3.2 Lapset ja osallisuus	10
3.3 Kasvatus	12
3.4 Osallistava kasvatus	13
4 OPINNÄYTETYÖN VAIHEET	15
4.1 Toimintatutkimusmenetelmä	15
4.2 Tutkimusprosessin kulku	15
4.3 Tutkimusaineisto	18
5 BLOGI	19
5.1 Teemat ja toteutus	20
5.2 Lapset ja media	28
5.3 Blogi työkaluna toimintaympäristössä	29
6 BLOGIN HYÖDYT	31
6.1 Iltapäiväkerho	31
6.2 Lapset	31
6.3 Vanhemmat ja muut tahot	32
7. YHTEENVETO JA KEHITYSIDEAT	32
LÄHTEET	38

1 JOHDANTO

Opinnäytteessäni tutustutaan iltapäivätoiminnan arkeen blogimaailman avustuksella. Opinnäytteen idea sai alkunsa iltapäiväkerhonohjaajilta, jotka olivat toistuvasti törmänneet vanhempien tietämättömyyteen iltapäivätoiminnan suunnittelusta, sekä kasvatustavoitteellisesta vapaa-ajasta. Moni vanhempi on ollut siinä käsityksessä, että iltapäiväkerhossa vain "olla ja hengailaan" aikuisen valvonnassa ilman suunnitelmallista toimintaa. Halu muuttaa tätä väärää käsitystä poiki ideoita ip-blogin aloittamisesta.

Lapsilähtöinen, osallisuutta edistävä blogi toteutetaan iltapäivätoiminnassa. Siihen osallistuvat iltapäivätoiminnan ohjaajat ja lapset. Blogin tavoitteena on tutustuttaa ja avartaa iltapäiväkerhon toimintaa ja rakennetta vanhemmille, isovanhemmille sekä muille toiminnasta kiinnostuneille. Blogia kehitetään mahdolliseksi tulevaisuuden työkaluksi ohjaajille, mikä myös mahdollistaisi ohjaajan ja vanhemman erilaisen kommunikoinnin internetin välityksellä. Blogia kirjoitetaan kerhopäivän aikana perjantaisin ja iltapäiväkerhon lapset osallistuvat toimintaan ja kirjoitettavien juttujen ja kuvien suunnitteluun sekä toteutukseen kokonaisvaltaisesti. Blogi kertoo tarinaa iltapäiväkerhon arjesta, mutta myös lapsia askarruttavista asioista, kuten ystävyys ja yksinäisyys. Näin ollen lapsien mielteitä saadaan myös kuuluviin.

Tähän kehittämishankkeeseen oli helppo tarttua oman työtaustani vuoksi. Olen työskennellyt iltapäivätoiminnassa muutaman vuoden ajan ja ohjaajien kertomiin epäkohtiin on helppo samaistua. Vaikka iltapäiväkerhon ohjaajan työstäni on useampi vuosi aikaa, samat epäkohdat tuntuvat painavan nykypäivän ohjaajien mieltä. Blogi avasi uudenlaisen mahdollisuuden lähteä kehittämään iltapäivätoimintaa ja ehkä hieman jopa nostattamaan "kerhoimagoa" parempaan suuntaan.

Nykypäivän trendisana kasvatustyössä on osallisuus, jota myös iltapäivätoiminnassa halutaan ehdottomasti edistää. Blogista haluttiin hyötyä mahdollisimman paljon ja jokaiseen suuntaan, näin ollen oli loogista että blogi tehtiin lapsen äänen kautta. Saimme hyvän osallisuutta edistävän projektin, johon jokainen taho oli tyytyväinen.

Rovalan Nuoret ry:n alla toimiva iltapäiväkerho Hilla on ensimmäinen kerho Rovaniemellä, joka on kirjoittanut blogia iltapäivätoiminnan arjesta. Blogia voi lukea myös jälkikäteen osoitteessa; www.iphilla.blogspot.fi

Koska opinnäytetyöni on tehty toimintatutkimusmenetelmin, ovat tärkeimmät lähteeni ehdottomasti projektin aikana kertynyt materiaali, havainnot ja erilaiset haastattelut. Blogia tehtiin intensiivisesti reilun kahden kuukauden verran yhdessä iltapäiväkerho Hillan ohjaajien, lasten sekä myös vanhempien kanssa.

2 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

2.1 Rovalan Nuoret ry

Opinnäytetyöni tilaaja on minulle henkilökohtaisesti tärkeä yhdistys. Oman työurani olen aloittanut harrastetoiminnan suunnittelijana Rovalan Nuoret ry:llä. Kolmen vuoden aikana pääsin työskentelemään myös leirisuunnittelijana ja ohjaajana, sekä Muurolan iltapäiväkerhon ohjaajana.

Rovalan Nuoret ry on Rovaniemellä toimiva Setlementtiliikkeen nuorisotyön paikallisyhdistys, joka tuottaa yhtenä suurimpana tahona Rovaniemen kaupungille iltapäiväkerhotoimintaa jo yli kymmenen vuoden kokemuksella. Rovaniemellä kyseisen yhdistyksen alla toimii tällä hetkellä kuusi iltapäiväkerhoa, joista kolmessa kerhossa lapsilukumäärät nousevat yli 50 lapseen. Rovalan Nuoret ry työllistää 18 ohjaajaa, sekä yhden oppisopimuksella kouluttautuvan henkilön.

Rovalan Nuoret ry tarjoaa harrastekerhoja sekä leiritoimintaa lapsille ja nuorille. Yhdistys on uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton.

Rovaniemelle kauan toivottu Tyttöjen Talo on toiminut kolmen vuoden ajan Rovalan Nuoret ry:n organisaatiossa Raha-automaattiyhdistyksen rahoittamana.

2.2 Aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka sisällöstä ja tavoitteista Opetushallitus päättää.

Aamu- ja iltapäivätoiminta pohjautuu samoihin perusopetuksessakin käytettyihin arvoihin, joihin lukeutuvat ihmisoikeudet, tasa-arvo, demokratia, luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön elinkelpoisuuden säilyttäminen sekä monikulttuurisuuden hyväksyminen. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee edistää yhteisöllisyyttä, vastuullisuutta sekä yksilön oikeuksien ja vapauksien kunnioittamista. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohtana on turvallisen kasvuympäristön tarjoaminen lapselle.

Toiminnan keskeisenä tarkoituksena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä, lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua sekä olla tukemassa myös perhettä ja koulua niiden kasvatustehtävässä. Pyrkimyksenä on myös vähentää lasten yksinoloa ennen ja jälkeen koulupäivän. Toiminnan tulee lisäksi edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta. (Opetushallitus, 2011, 5-8) Tavoitteena on myös tarjota lapsille monipuoliset mahdollisuudet osallistua ohjattuun ja virkistävään toimintaan sekä mahdollistaa lepo rauhallisessa ympäristössä ammattitaitoisen ja tehtävään soveltuvan henkilön valvonnassa. (Opetushallitus, 2016.)

2.3 Iltapäiväkerho Hilla

Iltapäiväkerho Hilla on toinen Rovaniemen Vaaranlammen ala-asteen iltapäiväkerhoista. Iltapäiväkerho on samassa tilassa Rovaniemen kaupungin nuorisotalo Hillan kanssa. Tilat Hillassa ovat varsin hyväkokoiset verrattuna muihin iltapäiväkerhoihin, joissa lapset ja ohjaajat joutuvat useammin taistelemaan tilanpuutteen ja muiden mahdollisten ongelmien kanssa. Blogiprosessin aikana lapsia kerhossa oli kaiken kaikkiaan 28 ja kerholla työskenteli kokoaikaisesti kolme iltapäivätoiminnanohjaajaa. Iltapäiväkerho Hillan pääpaino on lapsen liikkumisessa ja ulkoilussa. Hillan toimintatavat kiteytetään lapsilähtöiseen toimintaan.

Iltapäiväkerho Hilla valittiin opinnäytetyöni blogiprosessiin aktiivisten ja muutoshaluisten ohjaajien vuoksi. Blogi-idea sai alkunsa Hillan ohjaajilta, joten oli helppoa ja luontevaa aloittaa työskentely heidän kanssaan. Opinnäytetyö aloitettiin nopealla aikataululla ja blogin suunnittelu ja toteutus työstettiin valmiiksi reilussa kahdessa kuukaudessa hyvinkin intensiivisesti. Projekti vaati ohjaajilta heittäytymistä, sitoutumista ja eritoten muutosmyönteisyyttä sekä ennakkoluulottomuutta. Iltapäiväkerho Hillan ohjaajat olivat opinnäytetyöprosessissa täysillä mukana alusta loppuun saakka ja heidän vahva ammatillinen osaaminen oli yksi tärkeimmistä tekijöistä projektin onnistumisen kannalta.

3 KESKEISET KÄSITTEET

Tässä osiossa paneudun teoreettisiin näkökulmiin liittyen osallisuuteen, kasvatukseen sekä osallistavaan kasvatukseen. Avaan lukijalle opinnäytetyössä esiin tulevaa ammattisanastoa ja sitä, miten omat näkemykseni vastaavat asiantuntijoiden teorioita.

3.1 Osallisuus

Aloittaessamme blogin työstämisen lasten kanssa, ajattelin osallisuutta käsittelevän projektin olevan helppo toteuttaa. Osallistaminen tuntui helpolta asialta ymmärtää ja teorian muuntaminen käytäntöön vaikutti varsin yksinkertaiselta. Olen toki ollut tietoinen osallisuuden pääpiirteistä ennen opinnäytetyötäni, mutta käytännön toteutuksessa osallistava blogiprojekti avasi silmäni toisenlaiseen maailmaan ja osallisuuden moniin kasvoihin, sekä ulottuvuuksiin. Ymmärsin myös, ettei kyse ollut aivan niin yksiselitteisestä asiasta, mitä olin etukäteen ajatellut.

Osallisuuden määrittelemisen osoittautui haasteelliseksi tehtäväksi juuri sen moninaisuuden vuoksi, mutta myös päinvastaisesti. Käsitteenä osallisuus kattaa paljon,

jonka vuoksi iltapäiväkerhossa osallisuutta edistävälle toiminnalle on melko rajattomat mahdollisuudet.

Yksinkertaisuudessaan voi sanoa osallisuuden olevan sitä, että joku kuuluu johonkin tai on osana jotain tiettyä asiaa. Osallisuuden näkökulmasta on selvää, että on kyse yksilöstä sekä ryhmästä. Opinnäytetyötäni tarkastellen kyse on lapsista iltapäiväkerho-yhteisössä. Osallisuus on yksilön merkityksellisten ja tärkeiden kokemusten aikaansaannos, joka on aina liitännäinen ryhmään tai yhteisöön. On kuitenkin hyvä huomata, että osallisuus pitää sisällään muutakin kuin pelkästään mukana olemista. Se on mahdollisuus vaikuttaa yhteisön toimintaan tai muuttaa sitä. (Gretschel&Kiilakoski, 2012) Iltapäiväkerhossa lapset olivat alusta saakka aktiivisesti mukana suunnittelemassa blogin sisältöä sekä sen toteutusta. Vaikuttaminen omaan työskentelyyn oli yksi menetelmä, millä saimme lapset motivoituneiksi ja sitoutuneiksi projektiin.

Lasten parissa osallisuutta harjoitettiin monin eri tavoin, esimerkiksi leikin, piirtämisen ja sadutuksen kautta. Mielestäni varhaiskasvatuksessa sekä alakouluilla olisi syytä lähteä kiinnittämään enemmän huomiota osallistavan toiminnan periaatteisiin ja nähdä lapsi tärkeänä tulevaisuuden vaikuttajana. Pirjo Hanhivaara kiteyttää OSAKO - osallistava koulu – hankkeessaan hyvin osallisuuskäsityksensä.

Nähdyksi ja kuulluksi tuleminen ei ole vain askel aktiiviseksi kansalaiseksi kasvamiin, vaan se on myös arvokas tavoite sinänsä. Kaikista ei tarvitse kasvaa aktiivisia yhteiskunnallisia vaikuttajia, mutta kaikilla on oikeus kokea olevansa tärkeä osa jotain ryhmää tai yhteisöä ja kaikkien on syytä oppia kunnioittamaan muita ja antamaan tilaa muiden osallisuuden tarpeelle. Sisäänrakennettuna ajatuksena osallisuuskäsitykseni on, että kasvu osallisuuteen alkaa turvallisesta ryhmästä ja laajenee yhteisöön ja lopulta yhteiskuntaan. (Pirjo Hanhivaara, OSAKO – osallistava koulu -hanke, 2006, sivu 13.)

Iltapäiväkerhoarki on lapsen vapaa-aikaa ohjatussa ja turvallisessa ympäristössä, johon kuuluu myös tiettyjä rutiineja. Arjessa tulisi olla riittävästi ulkoilua ja sisäaktiiviteetteja, ohjattua toimintaa, mutta myös lapsen omaa vapaaehtoista leikkiä ja oleilua. Lapsiryhmässä toimiessa on selvää, että osallisuus ja sen edistäminen ovat lopulta aikuisen vastuulla.

Kulkeeko osallisuus sitten käsi kädessä syrjäytymisen kanssa? Tutkiessani osallisuutta se miellettiin joissain määrin syrjäytymisen vastakohdaksi. (Hanhivaara, 2006,

30) Hanhivaaran tulkinta perustuu EU:n asiakirjoihin ja ohjelmiin, joissa osallisuus liitetään köyhyyden ja syrjäytymisen poistamiseen, sekä perusoikeuksiin. Osallisuus merkitsee perusoikeuksien turvaamista jokaiselle ja ne tulisi olla saatavilla iästä, etnisestä taustasta, sukupuolesta tai sosiaalisesta taustasta riippumatta. (Yhteinen raportti sosiaalisesta osallisuudesta, KOM 2003,773.) Oman näkemykseni mukaan osallisuudella on merkitys syrjäytymisessä sekä sen ehkäisyssä, mutta jaan ajatukseni Hanhivaaran huomion mahdollisesta ongelmasta. Jos syrjäytyminen luokitellaan osallisuuteen kovin merkittävästi, onko toiminnan lähtökohta silloin ristiriitaisa? Kohdentuuko osallisuuden edistäminen vain tiettyjen syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja nuorten piiriin? Mielestäni on selvää, että osallisuuden harjoittaminen ja sen lisääminen lasten ja nuorten keskuudessa ehkäisee syrjäytymistä, mutta osallistavan toiminnan lähtökohdat pitää olla positiivisia, eikä suinkaan automaattisesti kriisilähtöisiä.

3.2 Lapset ja osallisuus

Osallisuuden tulee olla aikuisen ja lapsen yhteistyössä tapahtuva asia. Sen tulisi olla luonteva osa jokapäiväistä toimintaa lapsen ja aikuisen arjessa, tässä tapauksessa iltapäivätoiminnassa, eikä osallisuuden pidä tuntua aikuisesta pakottavalta asialta. Lasten osallisuuden tukemisessa, sekä sen edistämisessä vastuu on aikuisella. Aikuisen tehtävänä on jakaa lapsille ikä- ja kehitystason mukaista vastuuta ja annostella sitä lapselle sopiviksi palasiksi. (Korppi&Latvala 2010, 22-25.)

Osallisuus itsessään on lapselle tunnekokemus siitä, että omalla toiminnalla on jokin merkittävyys ryhmän toiminannassa. Osallisuus rakentuu muiden kanssa käydyistä vuorovaikutustilanteista, jolloin lapsella on mahdollisuus oppia ymmärtämään tasa-vertaisuuden merkitystä koko ryhmän kannalta. Lapsi oppii tärkeitä yhteistyötaitoja hänen toimiessa yhdessä aikuisten ja muiden lasten kanssa. Lapsen oma ajattelu harjaantuu, sekä metakognitiiviset taidot kehittyvät. (Turja 2007, 170.)

Korppi ja Latvala ovat Pro-gradu tutkielmassaan luoneet osallistavan vuorovaikutuksen mallin, jota mielestäni on helppo hyödyntää iltapäivätoiminnassa. Keskeistä heidän mallissaan oli se, että lapsi ei ole vain mukana jotakin toimintaa jota muut suunn

nittelevat, vaan ovat itse toteuttamassa yhdessä suunniteltua toimintaa. Tämä ajattelu oli myös yksi blogiprojektimme kulmakivistä.

Osallistavassa vuorovaikutuksen mallissa on kolme vaihetta (suunnittelu, toteutus ja arviointi), jotka seuraavat toisiaan jatkuvana kehänä.

1. Suunnittelu

Ideana on se, että suunnittelu voi lähteä liikkeelle melkein mistä vain. Tavoitteena kuitenkin on, että idea lähtee lapselta, hänen toiveistaan tai toiminnastaan. Aikuisen tulisi suhtautua lapsen ilmaisemiin viesteihin avoimin mielin, sekä tukea lapsen omia ajatuksia. Lapselle täytyy antaa mahdollisuus kertoa itse ja aikuisen on syytä muistaa kuunnella aidosti, tällä pyritään siihen, että lapsi saa positiivisen kokemuksen siitä, että heitä kuunnellaan, sekä heidän mielipiteillään on merkitystä. (Korppi&Latvala 2010, 31.)

2. Toteutus

Tavoitteena on, että lapset kokevat olevansa kokonaisvaltaisesti osallisina yhteisessä toiminnassa. Tarkoitus on tehdä yhdessä, toteuttaa asioita yhdessä laadittujen suunnitelmien mukaisesti. Pyritään siihen, että lapset toteuttavat yhteistä suunnitelmaa aktiivisesti ja että he kokevat olevansa osallisia omista lähtökohdista käsin. Tavoitellaan sitä, että lapsille syntyy kokemus siitä, että he pystyvät vaikuttamaan tekemisiinsä toimintaympäristössään. (Korppi&Latvala 2010,32.)

3. Arviointi

Arvioidaan yhdessä suunniteltua ja toteutettua toimintaa. Tavoitteena on lapsen oma-aloitteinen ajatustenvaihto aikuisen kanssa toiminnan toteutuksesta. Aikuisen tehtävä on kirjata lapsen kertomia kommentteja ja mielipiteitä ylös, jotta näihin voidaan mahdollisesti vielä palata. Tämä vahvistaa myös kertomisen ja kuuntelemisen kulttuuria lasten keskuudessa. Arviointi vaiheessa voi palauttaa mieleen ajatuksia matkalla kerääntyneiden dokumenttien avulla. Lapset voivat itse arvioida toimintaa, sekä pohtia missä onnistuttiin hyvin ja mitä olisi voinut vielä parantaa. (Korppi& Latvala 2010, 32-33.)

Mallissa on tärkeää miettiä, miten lapsi on mukana eri vaiheissa. Tarkoituksena on tarjota lapsille mahdollisuus vaikuttaa jokaisessa kohdassa.

3.2 Kasvatus

Koska opinnäytetyöni toteutettiin iltapäivätoiminnassa, on syytä myös käsitellä kasvatuksen määritelmää ja miettiä mitä se oikeastaan on. Opetushallituksen laatimaan koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteisiin on määritelty, että aamu- ja iltapäivätoiminnan lähtökohtina on tarjota lapselle turvallinen kasvuympäristö ennen ja jälkeen koulupäivien. Tarkoituksena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä yhdessä koulun kanssa sekä auttaa perheitä kasvatustehtävän toteuttamisessa. Aamu- ja iltapäivätoiminnan lähtökohtana ovat perusopetuksen yleiset kasvatustavoitteet. (Opetushallitus, 2004, aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet, 4.)

Kuten osallisuuden määrittelyssä totesin, käsitteen määrittelemine oli yllättävän haastava tehtävä. Totean saman kasvatuksen kanssa. Kasvatus sinällään on häilyvä käsite, koska kyse on arvoista. Kasvatuskäsitykset ovat muuttuneet aikojen saatossa. Se mikä luokiteltiin ja määriteltiin kasvatukseksi kaksikymmentä vuotta sitten, ei luultavasti enää nykypäivänä vastaa todellista kasvatussisältöä. (Ikonen Risto, 2000, 125.) Kasvatuksesta, sen määrittelystä tai määrittelemättömyydestä voi puhua sivujen verran halutessaan, mutta koska opinnäytteeni ei suoranaisesti käsittele kasvatausta, tyydyn aukaisemaan perusopetuksen kolmea yleistä kasvatustavoitetta.

1. Kasvu ihmisyyteen ja yhteiskunnan jäsenyyteen

Kasvatuksen tulee tukea kasvua tasapainoiseksi ja terveen itsetunnon omaavaksi ihmiseksi sekä eettisesti vastuulliseksi yhteiskunnan jäseneksi. Opetuksen ja kasvatustyön tulee edistää toisten ihmisten, ihmisoikeuksien sekä yhteiskunnan demokraattisten arvojen, kuten yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon kunnioittamista. Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen ovat osa sivistystä.

2. Tarpeelliset tiedot ja taidot

Keskeisenä tavoitteena on luoda perusta lapsen maailmankuvan avartumiselle sekä laajan yleissivistyksen muodostumiselle. Tähän tarvitaan sekä eri tiedonalo-

jen tietoja ja taitoja, että tiedonaloja läpileikkaavaa ja yhdistävää osaamista. Opetettavan tiedon tulee perustua tieteelliseen tietoon.

3. Sivistyksen, tasa-arvoisuuden ja elinikäisen oppimisen edistäminen

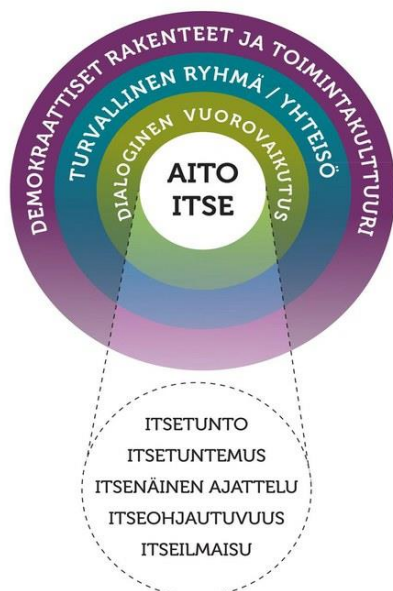
Toiminnan tulee vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä parantaa oppimaan oppimisen taitoja. Korostetaan vuorovaikutteisten ympäristöjen hyödyntämistä sekä nähdään koulun ulkopuolinen oppiminen opetus- ja kasvatustyön resurssina. (Opetushallitus 2016, perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, 19.)

3.4 Osallistava kasvatus

Osallistavan kasvatuksen peruseriaate on hieno ja ajatuksena toimiva. Kuitenkin osallistavan kasvatuksen muuntautuminen niin koulu- kuin iltpäiväkerhomaailman käytänteiksi on ollut haastava. Kohdassa "Osallisuus" mainitsin siitä, kuinka jo varhaiskasvatuksessa, sekä alakouluilla olisi syytä lähteä rakentamaan ja edistämään osallistavaa toimintaa. Osallistavassa kasvatuksessa on kyse pedagogiikasta, joka tuo esiin eri oppijoiden itseohjautuvuutta ja toimijuutta. Pedagogiikka perustuu yhteistoiminnallisuuteen ja kokemuksellisuuteen ja sen tarkoitus on edistää kasvattajan ja kasvatettavan vuorovaikutuksellista ja tasa-arvoista suhdetta. (Hanhivaara, 2006, 15.) Mielestäni osallistavan kasvatuksen periaatteella voidaan saavuttaa positiivisia tuloksia, niin koulu-, kerho-, tai vaikka harrastemaailmassa. Jokaisella ihmisellä on yksilöidyt tarpeet, toiminta- sekä oppimistavat ja mielestäni esimerkiksi koulumaailma ei vastaa näihin tarpeisiin riittävin resurssein. Passiivisen oppijan rooli (Gretschel & Kiilakoski, 2012, 115.) on syvästi juurtunut koulumaailman identiteettiin, mutta lisäämällä osallistavia menetelmiä voitaisiin saavuttaa uudenlainen, erilaisia oppijoita palveleva toimintamalli. Kerho- ja harrastemaailmassa osallistavan kasvatuksen menetelmiä on varmasti helpompi edistää kuin koulumaailmassa. Iltpäiväkerhossa ohjaaja voi hyvinkin pitkälle määritellä kerhotoimintaa, sekä sen toimintatapoja. On paljon ohjaajasta kiinni, mihin suuntaan hän haluaa toimintaa edistää.

Osallistavassa kasvatuksessa perinteiset roolit sekoittuvat, ja ideana on, että jokainen ryhmään kuuluva henkilö on kasvun ja kehityksen kohteena. Alla olevassa kuviossa tarkastellaan osallistavan kasvatuksen ydinajatuksia.

OSALLISTAVA KASVATUS

Kuvio1, Osallistava kasvatus

Mielestäni jokaisen ohjaus- ja kasvatustyön lähtökohta pitäisi olla yksilön itsetuntemuksen tukemisessa ja kehittymisessä. Yllä olevassa kuviossa osallistavan kasvatuksen ensimmäinen ydinajatus on kuvattu alueena AITO ITSE, jonka voi hahmottaa koko idean lähtökohdaksi. Ideana ei ole, että yksilön pitäisi itsenäisesti omata hyvä itsetuntemus, vaan on selvää, että itsetuntemus kehittyy yksilöllisesti kasvun aikana ja siihen vaikuttavat monet eri tekijät lapsuudesta aikuisuuteen. Osallistavassa kasvatuksessa kasvattajan tehtävä on pyrkiä vahvistamaan ja tukemaan kasvatettavien kykyä itsekasvatukseen ja itsetuntemukseen, unohtamatta oman kasvun kehittämistä. (Junttila- Vitikka 2016.)

4 OPINNÄYTETYÖN VAIHEET

4.1 Toimintatutkimusmenetelmä

Opinnäytetyötä suunnitellessani minulle oli selvää, että se toteutetaan toimintatutkimuksena. Halu nähdä ja kokea oli suuri ja koen oppivani paremmin, jos asiat tapahtuvat konkreettisesti.

Toimintatutkimuksen vaiheet kuvataan usein spiraalin muodossa. Kyse on kokemuksellisesta ja reflektiivisestä oppimisesta, jossa kehittyminen tapahtuu vähitellen ja vaiheittain. Toimintatutkimusspiraali koostuu jaksoista. Se lähtee liikkeelle muutoksen tarpeesta, tavoitteista ja suoritettavista interventioista. Spiraali etenee diagnosoinnista toiminnan suunnitteluun, toimintaan, arviointiin ja jälleen diagnosointiin. Rinnan kulkee osallistujien metaoppiminen, jonka yhteydessä kokemukset reflektoidaan ja tulkitaan. (Linnansaari 2004,117.) Toimintatutkimuksessa itseäni kiehtoi sen monipuolisuus ja se, ettei tutkimustyötä tehdä yksin. Olennaista tässä tutkimusmenetelmässä on ratkaisukeinojen etsiminen, pyrkimyksenä on siis muuttaa vallitsevia käytäntöjä ja etsiä ratkaisua esimerkiksi sosiaalsiin, yhteiskunnallisiin tai eettisiin ongelmiin. Koska toimintatutkimuksessa halutaan muuttaa jollain tavoin tutkittavaa todellisuutta, on olennaista, että käytännössä toimivat ihmiset ovat aktiivinen osa tutkimusta ja sen kokonaisvaltaista prosessia.

Toimintatutkimusmenetelmää pystyy hyödyntämään monessa erilaisessa toimintaympäristössä. Kohteet sekä muutospyrkimykset voivat olla hyvinkin erilaisia, mutta pyrkiminen muutokseen, käytäntöihin suuntautuminen ja tutkittavien osallistuminen prosessiin ovat eri toimintatutkimuksien yhdistäviä piirteitä. (Kuula 1999, 9 - 10.)

4.2 Tutkimusprosessin kulku

Lähdimme toteuttamaan tilaajan, Rovalan Nuoret ry:n blogiprojektia suhteellisen nopealla aikataululla. Blogin idea ja ajatus sai alkunsa iltapäiväkerho-ohjaajilta, jotka totesivat törmänneensä toistuvasti vanhempien tietämättömyyteen iltapäiväkerhon

suunnitellusta, sekä kasvatustavoitteellisesta toiminnasta. Halusimme lähteä kehittämään työkalua, joka palvelisi mahdollisimman monia osapuolia positiivisella tavalla. Blogi ei ollut Rovalan Nuoret ry:lle uusi tuttavuus, sillä sitä oltiin hyödynnetty jo aikaisemmin leiritoiminnassa, hieman pienemmässä muodossa. Leiritoiminnassa tehty blogi sai vanhemmilta positiivisen vastaanoton, joten oli matala kynnys nostaa blogi myös iltapäivätoiminnan työkaluksi kokeiluasteelle.

Lähdimme miettimään, mitä blogilta halusimme, ja minne blogipohjaa aletaan rakentaa. Tavoitteemme oli luoda blogi, jota vanhemmat, isovanhemmat ja muut toiminnasta kiinnostuneet haluaisivat lukea. Halusimme, että blogi avaa todellista iltapäiväkerhomaailmaa ja tuo esiin minkälaista työtä ohjaajat tekevät. Halusimme myös, että iltapäiväkerhon lapset ovat keskeinen osa blogia ja sen toteutusta. Toisaalta tavoitteemme oli luoda ohjaajille työkalu, jonka tarkoitus on nostaa omaa ammattiarvoa ja tuoda lisää motivaatiota omaan työskentelyyn ja oman ammatin kehittämiseen. Blogin toivottiin nousevan myös eräänlaiseksi kommunikointimenetelmäksi ohjaajan ja vanhemman välille.

Se, mitä tavoiteltiin lasten osalta blogiprojektissamme, muuntautui matkan varrella. Alkuperäisen suunnitelman mukaan blogia lähdettiin toteuttamaan lasten mediakasvatushankkeen vierellä kulkijana. Halusimme olla mukana omalta osaltamme lasten mediataitojen kehittämisessä ja tavoitteemme oli ohjata lapsia turvallisesti sosiaalisen median maailmaan, sekä harjoittaa medialukutaitoa.

Projektin alkuvaiheessa iltapäiväkerhon lasten vanhemmille lähetettiin kirje kotiin, jossa kerrottiin tulevasta blogiprojektista. Kirje sisälsi myös lupalapun lapsen osallistumisesta. Kerhon 25:stä lapsesta luvan blogin osallistumiseen sai 18 lasta. Kahdelta perheeltä tuli kieltävä vastaus ja viideltä lapselta lupalappua ei palautettu, heitä ei näin ollen myöskään blogin työstämiseen otettu mukaan.

Alkuperäisen mediakasvatussuunnitelmamme mukaan aloitimme työskentelyn lasten kanssa alkuhaastatteluilla, jotta pystyimme kartoittamaan mistä lähdemme liikkeelle. Haastattelujen edetessä alkoi oma epäilykseni hankettamme kohtaan nousta. Ymmärsin, ettei oma mediatietouteni ollut sillä tasolla, että olisin voinut lähteä kehittämään siitä jotain toimivaa lasten parissa. En myöskään sillä aikataululla pystynyt mi-

tenkään kouluttamaan itsestäni alan osaajaa, enkä halunnut lähteä toteuttamaan mitään niin sanotusti vasemmalla kädellä/hutiloiden/vähällä tietämyksellä. Koin myös, että olisi ollut alan ammattilaisia sekä lapsia kohtaan lähinnä loukkaavaa alkaa työstää asiaa ilman riittävää tietoa.

Haastattelun ensimmäiset kysymykset ja siihen saadut vastaukset varmisti epäilykseni. Alla otteita haastattelusta.

Tiedätkö mitä tarkoittaa sosiaalinen media, oletko kuullut sanan?

- *En tiää kovin hyvin. Se saatto olla joku paikka.*

Eemeli, 8 vuotta.

Onko internet sinusta turvallinen paikka?

- *No siis eihän se ole, koska puhelin saattaa tilitata.*

Ella, 7 vuotta.

Tiedätkö mitä tarkoittaa sosiaalinen media, oletko kuullut sanan?

- *No en tiää. Oon joskus kuullu sanan sosiaalinen.*

Pyry, 7 vuotta.

Haastattelun jälkeen mietin, mitä yritämme saavuttaa tällä ja mihin haluamme pyrkiä. Kerroin omasta tuntemuksestani iltapäiväkerhon ohjaajille ja aloimme keskustella asioista. Muutaman juttutuokion päätteeksi päätimme jättää mediapuolen taka-alalle ja keskittyä osallistavaan, lapsilähtöiseen toimintaan ja blogin kirjoittamiseen. Koen päätöksen olleen oikea ja sillä saimme aikaan mukavan, mutta myös omalla tavalla haastavan projektin.

Toiminnallista osuutta iltapäiväkerhomaailmassa kesti reilut kaksi kuukautta. Jaotelimme viikot eri teemojen mukaisesti ja perjantaisin pidimme ”blogiperjantain”, jolloin julkaisimme kirjoituksen, eli postauksen. Osallisuutta edistävän blogin tavoitteena oli yksinkertaisesti saada lapsen ääni ja ajatus kuuluviin. Halusimme tukea lapsen identiteetin kasvua ja tuntemusta siitä, että asioihin on mahdollisuus vaikuttaa omalla toiminnallaan.

Kuten useassa tutkimuksessa tai kehittämistyössä, myös tässä projektissa koettiin niin ylä- kuin alamäkiäkin. Alkuvaikeuksien jälkeen aloimme työstää blogiamme lasten kanssa suurella innolla ja hieman malttamattomina. Kuitenkin jossain vaiheessa projektia oli havaittavissa innostuksen laantumista ja väsymystä. Kehittäminen ja ideointi olivat vähissä ja osallisuuden merkitys ehkä kadoksissa. Totesimme myös useaan otteeseen, kuinka vaikeaa osallisuuden edistäminen käytännössä on ja kuinka se todella vaatii ohjaajalta erilaisen ammatti-identiteetin ottamista käytäntöön sekä kehittymistä jokaiselta osa-alueelta niin ihmisenä, kuin ammattilaisena.

Saimme kuitenkin projektimme kunnialla läpi ja yhtenäinen mielipiteemme oli, että olimme tehneet sen niin hyvin kuin tällä aikataululla meillä oli se mahdollista toteuttaa. Tätä projektia ei olisi saatu hoidettua näin hyvin, jos minulla ei olisi ollut sitoutuneita, aktiivisia, sekä kehittämismyönteisiä ohjaajia mukana. Heidän osuutensa ja työpanoksensa projektin aikana oli mittaamattoman arvokas.

4.3 Tutkimusaineisto

Toimintatutkimukselle tyypilliseen tapaan erilaista aineistoa on blogiprojektin matkan varrelta kertynyt.

Tutkimuksen ensisijainen aineisto:

1. **Tutkijan havaintopäiväkirja**, johon on kirjattu projektin eri vaiheita ja havainnot. Havaintopäiväkirja on ollut käytössä maaliskuusta 2016 kesäkuuhun 2016.
2. **Haastattelut ja kyselylomakkeet**. Keräsimme palautteet projektin lopuksi muilta Rovalan Nuoret ry:llä työskenteleviltä iltapäiväkerho-ohjaajilta ja vanhemmilta, sekä haastatteluja lapsilta ja iltapäiväkerho Hillan työntekijöiltä.
3. **Blogi**, joka kertoo kokonaisvaltaisesti tarinamme alusta loppuun.

Tutkimuksen toissijainen aineisto:

4. **Lapsilähtöiset dokumentit**, piirustukset, kertomukset ja erilaisten harjoitteiden kautta syntyneet teokset.
5. **Muut dokumentit**, toimijoiden kanssa käydyt palaverit, sähköpostiviestit, valokuvamateriaalit.

5 BLOGI

tiistai 22. maaliskuuta 2016

Mikä ihmeen ip?

Tästä se nyt lähtee, ensimmäinen kirjoitus, jota postaukseksi näin blogimaailmassa kutsutaan. Tunnelma on hyvä ja rauhallinen, onhan tätä jo jonkin aikaa odotettu. Olemme Rovalan Nuoret ry:n alla toimiva yksi seitsämästä iltapäiväkerhosta. Rovalan Nuoret ry on Setlementtiliikkeen nuorisotyön paikallisyhdistys Rovaniemellä, joka on uskonnollisesti sekä poliittisesti sitoutumaton. Kurkistus siis Joulupukin maahan on luvassa, näin meillä täällä Lapissa.

Mistä kaikki tämä sai sitten alkunsa ja mikä on tämän blogin pohjaidea syvemmmältä katsottuna? Iltapäiväkerhonojajaajat ovat toistuvasti törmänneet vanhempien epätietoisuuteen siitä mitä iltapäiväkerhossa ihan kokreettisesti tehdään. Moni ei myöskään välttämättä tiedä, että iltapäiväkerhossa toiminta on kasvatuksellisesti tavoitteellista sekä suunniteltua ohjattua toimintaa on päivittäin lapsen vapaa-aikaa unohtamatta. Lapsi ei aina välttämättä osaa vanhemmalleen tai huoltajalleen kertoa mitä päivän aikana on tapahtunut tai mitä tullaan tekemään viikon aikana. Tämän blogin tarkoitus on avartaa ip- toimintaa huoltajille, vanhemmille, isovanhemmille ja kaikille toiminnasta kiinnostuneille. Tätä kautta pääset tutustumaan arkeemme ip:ssä, sekä lukemaan lasten ajatuksia mieltä askarruttavissa kysymyksissä kuten ystävyys, yksinäisyys ja kiusaaminen.

Lapset osallistuvat aktiivisesti blogin kokonaisuuteen, materiaalien kuvaamiseen, tekemiseen, sekä postausten kirjoittamiseen yhdessä ohjaajan kanssa. Blogi on yksi osa mediakasvatusprojektiämme iltapäiväkerhossa. Tämä on kokeilu tulevaisuutta ajatellen ja toivomme, että saamme tästä hyvän työkalun myös muille iltapäiväkerhoille toteutettavaksi. Tavoitteemme on kirjoittaa uusi postaus eri teemoja mukaillen jokaisen viikon perjantaina, aina toukokuulle saakka. Jos sinulla herää kysymyksiä blogimme osalta, vastaamme mielellämme kysymyksiinne! Otamme myös ideoita vastaan :)

Kiva kun tulit kurkistamaan arkeamme iltapäiväkerhossa. Blogimme tarkoitus on avartaa ip- toimintaa lasten vanhemmille, sekä kaikille toiminnasta kiinnostuneille. . Blogimme kertoo tarinaa ip- ajesta, mutta paneudumme myös tärkeisiin, lasten mieltä askarruttaviin kysymyksiin, kuten ystävyys, yksinäisyys ja kiusaaminen.

Lapset osallistuvat aktiivisesti blogisisällön tuottamiseen ja ideointiin yhdessä ohjaajien kanssa.

Blogikirjoitus

▼ 2016 (11)

- toukokuuta (5)
- huhtikuuta (5)
- ▼ maaliskuuta (1)

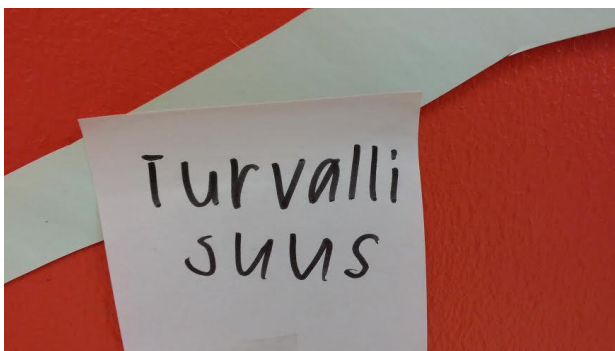
[Mikä ihmeen ip?](#)

Oletko ymmärtänyt mitä blogi tarkoittaa?

- *No joo, se on vähä niinkö meän ilttiksen oma päiväkirja, joka on sielä netissä. Yleensä omaa päiväkirjaa ei kyllä näytetä muille, mutta tää onki semmonen mitä voi lukea.*

Liia, 8 vuotta.

Kun teemat on yhdessä pohdittu, keräännymme ohjaajien kesken juttelemaan mille viikolle mikäkin teema sijoittuu. Keväälle sijoittuu muutama juhlapäivä ja näin ollen myös muutama viikko on normaalia työviikkoa lyhyempi. Vaikka ideana on työstää yhtä teemaa aina yhden viikon ajan, olemme kuitenkin määritelleet perjantain blogiperjantaisiksi. Viikon aikana käsitellään aihetta ja tehdään pieniä harjoituksia tai teemaan sopivia asioita, kuitenkin unohtamatta, että iltapäiväkerho on kuitenkin pääsääntöisesti lapsen vapaa-aikaa.

Viikko 1, teema: turvallisuus

Turvallisuuden moniulotteisuus oli hauska ja puhuttava aihe. Turvallisuutta on se, että osaa ylittää kadun suojatieltä ja tarkastaa tuleeko autoja. Turvallisuutta on oma perhe, koulun opettajat ja iltapäiväkerhon ohjaajat. Palasimme aiheessa myös aikaisempiin haastatteluihin internetistä sekä mediasta. Blogiimme lisäsimme yhdessä työstetyn turvallisuusaiheisen videon.

Viikko 2, teema: ystävyys

Ystävyssuhteet, niiden rakentaminen ja ylläpitäminen ovat tärkeitä asioita. Mitä mieltä kerholaiset olivat ystävydestä?

- Ystävyys on sitä, että pidetään toisia kädestä. Vaikka myös romanttisesti.
- Ystävyys on salaisuuksia kaverin kanssa.
- Ystävyys on sitä, että välitetään toisista.
- Se on sitä, että mennään kaverin kanssa kirjastoon, uimaan ja retkeileen.

Alkuvuikosta kerhoon ilmestyi postilaatikko, johon lapset saivat kirjoittaa kirjeitä ja tervehdyksiä ystävilleen. Kirjeen sisältö täytyi olla positiivista ja kannustavaa. Lapset kirjoittivat myös mukavia luonteenpiirteitä ja hienoja taitoja pieniin lappuihin, jotka sujautettiin ohjaajan pussiin. Loppuvuikosta keräännyttiin yhdessä pohtimaan ystävyyttä, sen merkitystä ja millaisia muistoja kaverin kanssa oli päästy kokemaan. Pohdittiin miten olla hyvä ystävä ja miten ystävyyttä vaalitaan. Lopuksi ohjaajan pussista käytiin hakemassa yksi lappu, johon oli kirjoitettu mukavia asioita ylös ja annettiin se sille kerhokaverille, joka tulee ensimmäisenä mieleen.

Viikko 3, teema: kiusaaminen ja yksinäisyys

Ystävyyssaiheisen teeman jälkeen oli hyvä heittäytyä pohtimaan myös hieman vakavampia asioita. Kiusaaminen ja yksinäisyys ovat tärkeitä aiheita, joista lasten kanssa tulee keskustella vakavamielisesti. Yksikään lapsista ei hyväksy kiusaamista, mutta onko aihe kuitenkaan niin helppo miltä se kuulostaa. Leikistä ulosjättäminen voi tuntua pieneltä teolta ja aina ei kaveria haluta mukaan. Ryhmästä ulos jättäminen on helppoa, mutta tuntuuko se ulosjätetyltä mukavalta, onko se kiusaamista? Viikon aikana ohjaajat haastoivat lapset puuttumaan tilanteisiin, joissa ilmenee kiusaamista. Haasteena oli myös pyytää yksin oleva mukaan leikkeihin ja muihin toimintoihin.

Kiusaamisen jälkiä havainnoitiin lasten kanssa ruttaantuneella A4 paperilla. Rypistelyn, läpsimisen ja polkemisen jälkeen paperia ei saatu enää alkuperäisen näköiseksi ja pohdimme voiko ilkeiden ja vakavien tekojen seuraukset koskaan kadota. Harjoituksen aikana kukaan ei saanut paperia täysin uuden veroiseen kuntoon, osa lapsista keksi yrittää korjata tilanteen erilaisin keinoin; paperiin laitettiin laastareita, yksi paperi laitettiin pakastimeen ja yksi paperi painavan kirjapinon alle. Kuitenkaan paperiin tulleet jäljet eivät hävinneet kokonaan.

Viikko 4, teema: vappu

Aiheet ovat yleensä puhuttavia, mutta on hyvä myös ottaa ilo irti tulevista juhlista ja viettää aikaa myös iloisemmissa merkeissä. Valmistauduimme vappukarkeloihin ja omistimme viikon iloiselle askartelulle ja vappujuhlien suunnittelulle. Odottava ja kuttava tunne tulevan perjantain vappujuhlista sai lapset iloisiksi ja malttamattomiksi.

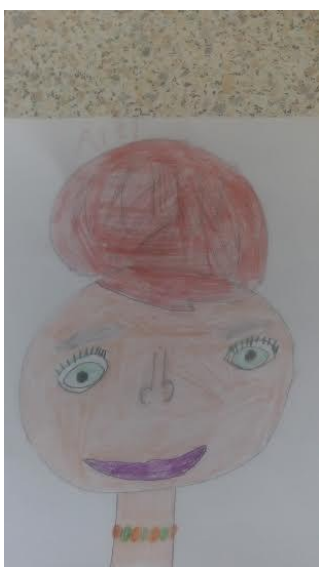

Yhdessä tekeminen ja järjestäminen, sekä herkkujen leipominen toi kerholaiset mukavasti yhteen, eikä naurulta välttytty.

Viikko 5, teema: Äiti

Lyhyen viikon aikana muistimme äitejä ja askartelimme asiaan kuuluvia yllätyksiä. Sunnuntaina juhlittiin äitienpäivää, joten oli hyvä hetki pysähtyä miettimään läheisimpiämme.

Viikko 6, teema: kansainvälisyys

Yksi odotetuimpia teemojamme oli kansainvälisyys ja erilaisten kulttuurien tutkiminen. Myös kerhoilla on lapsia eri kulttuureista ja saimme kuulla mukavia tarinoita lapsilta. Välipalalistat oli tälle viikolle laadittu siten, että pääsimme maistelemaan eri maista tulleita herkuja, amerikkalaiset pannukakut pääsivät tietenkin listalle mukaan. Perjantaina kerhon seinälle ilmestyi valtava maailmankartta ja viereen komeilemaan oman kotimaamme kartta. Lasten kanssa muistelimme missä maissa mahdollisesti oli käyty vierailemassa ja mikä paikasta jäi erityisesti mieleen. Kummatkin kartat täyttyivät mukavasti lasten laittamilla nuppineuloilla. Aiheesta innostuneena lasten mielikuvitus pääsi valloilleen ja eritoten pojat innostuivat kehittelemään oman salaisen paikan, jonne pääsy onnistui vain heidän laatimien karttojen avustuksella.

Viikko 7, teema: Luontoa säästään

Viikon polttavin puheenaihe oli luonto ja kierrätys. Keskustelimme kierrätykseen liittyvistä asioista ja pohdimme kerhon kierrätystapoja. Mietimme, kuinka kotona kierrätämme ja minkälainen vaikutus kierrättämisellä on kokonaisuudessaan. Tutkimme metsää ja sieltä löytyviä kasveja. Miten metsän antimia hyödynnetään ja kuka perheeseen hankkii mustikat ja puolukat talveksi säilöön.

Valitettavasti luonnostamme löytyy myös paljon sinne kuulumatonta, joten tuumasta toimeen. Aktiiviset kerholaisemme keräsivät roskia metsäretkemme aikana monta pussillista.

Viikko 8, teema: Draama

Viikon aikana tutustuimme sadutuksen maailmaan, sekä erilaisiin draamallisiin harjoitteisiin. Viikko sisälsi askartelua, värikkäitä piirustuksia ja hassuttelua. Kerholaisten opettajat kutsuttiin perjantaina vierailemaan iltapäiväkerhossamme ja lasten tarkoitus oli esittää nukketeatteria sekä erilaisia improvisointiharjoituksia.

Valitettavasti kukaan opettajista ei saapunut paikalle katsomaan lasten esityksiä. Päädyimme perjantain kunniaksi nauramaan adjektiivitarinoiden merkeissä, sekä lasten pantomiimiesitysten kanssa.

*”Olipa kerran **tuulinen** ip-väki. Päivästä toiseen he pelasivat, leikkivät ja askartelivat **iloisia** taideteoksia.*

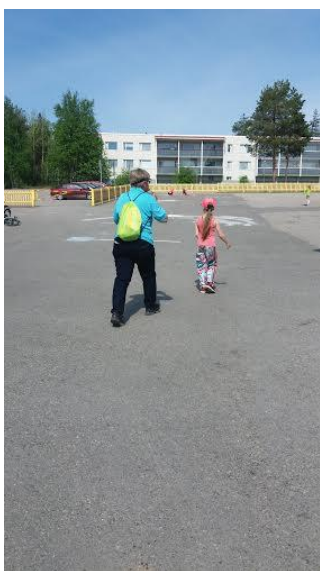
*Eräänä **sydämmellisenä** päivänä **punaiseen** kerhoon saapui **sikainen** tyttö, joka kertoi, että haluaisi tehdä kerholaisten kanssa **kivan** blogin. Ip:n **sininen** väki kummasteli **vihreän** tytön kertomusta.*

Aikansa **ruskeasti** pohdittuaan kerholaiset **hassusti** ilmoittivat, että kyllä se kävisi ja niin sai alkunsa **hikinen** ip-blogimme. **Aurinkoinen** blogi on täynnä **pieniä** juttuja ja **lyllyisiä** kuvia. Se on todellakin **hiljainen** ikkuna ip-kerhomme **surulliseen** elämään.”

Viikko 9, teema: tervetuloa isovanhemmat

Viimeinen viikko. Lasten kesäloma oli alkamassa, sen huomasi edellisellä viikolla, mutta tällä viikolla pienet kerholaiset olivat todella siipiä vailla. Viimeisen viikon teemaksi valikoitui osuvasti vähemmän keskittymistä vaativa asia. Harjoittelimme erilaisia perinneleikkejä ja ohjaajat intoutuivat muistelemaan oman lapsuuden parhaimpia leikkihetkiä. Kymmenen tikkua laudalla, tervapata ja nurkkajussi sujui lapsilta hienosti. Nämä perinneleikit ainakin ovat lapsilla hallussa, eikä sääntöjen kertailua tarvittu. Isovanhemmat oli kutsuttu mukaan juhlistamaan kerhon sekä koulun loppumista. Kerhossa tarjoiltiin varmasti monessa mummolassa tutuksi tullutta tuoreen mustikkapiirakan makua ja janon sammuttamiseksi perinteistä sekamehua.

Isovanhempia saapui paikalle yksi. Yksi sitäkin merkittävämpi ”mummo”, joka intoutui leikkimään lasten kanssa ulkona tervapataa ja nurkkajussia.

5.2 Lapset ja media

Tutkimuksessani blogi on varsin keskeisessä asemassa toimiessamme lasten kanssa. Blogi on osa kokonaisuutta, jonka avulla loimme osallisuutta edistävää toimintaa iltapäiväkerhoon. On siis syytä tarkastella toimintaamme yhteiskunnassamme vallitsevan mediakulttuurin valossa. Onko oikein että elämme jo niin medioituneessa maailmassa että internet otetaan mukaan jo 7-8- vuotiaille lapsille suunnattuun toimintaan?

Nykypäivän lapsuus, kuin myös kasvuympäristötkin, ovat muuttuneet erilaisten medialaitteiden yleistymisen myötä. Kehityskulku voi aiheuttaa ristiriitaisia tuntemuksia ja pohdinnat median vaaroista ja hyödyistä tasapainottelevat vahvasti keskenään. Totuus on kuitenkin se, että lapset viettävät aikaansa yhä enemmän ja vaivattomammin median parissa. (Repo&Nätti, 2015, 81-82)

Oma kokemukseni iltapäivätoiminnan lasten median käytöstä oli yllättävä. Keskitimme internetiin ja internetissä tapahtuviin asioihin. Haastateltavista lapsista valtaosa käytti internetiä kerran viikossa tai ei ollenkaan, joka on sinällään yllättävä toteamus. Vuoden 2013 Lasten mediabarometrin mukaan 7-8- vuotiaat lapset käyttivät internetiä lähes päivittäin. Tutkimuksen mukaan nettiä käytti lähes joka päivä yli puolet ja viikoittain 79 % lapsista. Internetiä käytettiin pääasiassa erilaisten ohjelmien katseluun ja pelaamiseen. (Suoninen, 2014, 62) Iltapäivätoiminnan lapsista valtaosa harjoitti netissä erilaisia pelejä tai videoiden katselua, mutta Mediabarometriin verraten, oli lasten internetissä viettämä aika yllättävä paljon vähemmän kuin tutkimuksessa esiin noussut aika. Jäin pohtimaan, onko lasten internetin käyttöön mahdollisesti erilaisia alueellisia vaikutuksia, vai sattuiiko iltapäiväryhmämme lapset vain olemaan vähemmän aktiivisia sosiaalisen median kuluttajia. Alla otteita haastatteluista.

Mitä teet internetissä yleensä?

Koulun sivuja katon ja sitte Sanomapron matikkapelejä

Kuinka kauan vietät aikaa netissä päivisin?

Lauantaisin olen tunnin verran.

- Jimi 8 vuotta

Mitä teet internetissä yleensä?

En käytä internetiä

Kuinka kauan vietät aikaa netissä päivisin?

Noku en käytä nettiä.

- Pyy 7 vuotta.

Iltapäivätoiminnassa mukana olleiden lasten internetin ja median käyttö ei aiheuttanut henkilökohtaisesti huolta. Huoleni nousi esiin lasten tietämättömyydestä ja siitä, että internet esimerkiksi koettiin turvattomaksi paikaksi, vaikka syytä turvattomuuden tunteelle ei osattu sanoa. Onko internet sittenkin paha paikka?

On todettu, että vietetty aika median parissa aiheuttaa huolta ja ehkä jopa pelkoa. Pelien pelaamisella on osoitettu olevan yhteyksiä väsymykseen ja erilaisiin pelkotiloihin, internetissä napin painalluksen takaa paljastuvat haittasivustot uhkaavat lapsen kasvua ja kiusaaminen sosiaalisen median kautta on varsin helppoa. Mediaa varjostavat monet huolet on kuitenkin syytä nähdä myös positiivisessa valossa. Sanana huoli johtaa parhaimmillaan toimintaan, missä tietoisuutta pyritään lisäämään ja näin ollen myös lapsille voidaan mahdollistaa mukaviakin mediakokemuksia aikuisen avustuksella. (Repo&Nätti, 2015, 109-110.) Iltapäivätoiminnassa internetissä ajan viettäminen ei kuulu lapsen toimintakuvaan, mutta blogiprojektimme aikana lapsilla oli mahdollisuus käydä selailemassa yhdessä työstettyä blogiamme tablettitietokoneella aikuisen valvonnassa. Lapsen motivaation kannalta oli myös tärkeää nähdä, miten viikon teemat lopulta kiteytettiin ja miltä blogi näyttää ulkopuolisen silmin. Seuraavassa osiossa kerron hieman tarkemmin siitä mikä oli lasten suhde blogiin projektin aikana.

5.3 Blogi työkaluna toimintaympäristössä

Blogia suunnitellessa, on otettava huomioon iltapäivätoimintaan osallistuvien lasten ikä. On mietittävä tarkoin, mikä kuva bloggaamisesta annetaan ja mikä sen todellinen tarkoitus on.

Iltapäivätoimintaan osallistuvat lapset ovat pääsääntöisesti 7-8 – vuotiaita, joiden kirjoitus- ja lukutaito eivät välttämättä ole vielä kehittyneet sille tasolle, mitä kokonaisvaltainen blogin kirjoittaminen vaatii. On mietittävä, miten lasten kädenjälki ja osallistuminen yhteiseen kerhoblogiin toteutetaan ja minkälaisia resursseja siihen voidaan käyttää. Ohjaajan merkitystä ei tässäkään asiassa voida vähätellä, vaan ennemminkin nostaa jalustalle.

Vaikka blogia ajatellaan ammatillisesti ohjaajan työkaluna, on syytä muistaa, että kyseessä on yhteinen projekti, josta jokaisen osapuolen on tarkoitus hyötyä. Blogitoiminta voidaan mieltää valtaosuukseltaan, jonkun yksilön henkilökohtaiseksi toiminnaksi, mutta todellisuudessa sitä voidaan myös hyödyntää paljon erilaisten ryhmien kanssa. Työkaluna blogi toimii loistavana tiedon välittäjänä ulkopuoliselle maailmalle, mutta sen työstämisessä korostuu ehdottomasti ryhmäkeskeinen kehittyminen, joka voi antaa hyvät eväät myös ryhmäytymiselle.

Kuten aikaisemmin mainitsin, oli tarkoituksemme aloittaa iltapäivätoiminnassa mediakeskeistä projektia, joka tuntui aluksi olevan hyvä idea sen nykypäivän keskeisyyden vuoksi. Omat havaintoni iltapäiväkerhossa olleiden lasten mediatietoisuuteen kuitenkin vaikuttivat voimakkaasti siihen, miten blogia lähdettiin lopulta toteuttamaan. Oma kuvitelmani nykypäivän lasten internetin ja muun median käytöstä oli varsin negatiivinen ja uskoin jo tämän ikäisten lasten käyttävän valtavan paljon aikaa internetissä ja muun median parissa. Yllätyin suuresti, kun ensimmäisten haastattelujen loputtua valtaosa iltapäiväkerhon lapsista tuntui olevan todella tietämättömillä vesillä koko internetin kanssa. Haastatteluiden perusteella internet ei kuulunut lasten arkeen kovinkaan kummoisella tavalla, muutamat lapset kertoivat katsoneen Pikku Kakkosta Yle areenan kautta, sekin vanhemman avustuksella.

Kuten arvata saattaa, suurimmalle osalle lapsista blogi oli täysin uusi asia, jonka toimintaideaa lähdettiin ensimmäisenä aukaisemaan. Se miellettiin iltapäiväkerhon omaksi päiväkirjaksi, jota kirjoitellaan tietokoneen avustuksella. Kirjoittaminen tietokoneella blogialustaan oli haastavaa, kuvien tuominen koneelle, sekä blogitekstiin liittäminen tuotti välillä vaikeuksia aikuisellekin. Päädyimme siihen, että vaikka lapsi oli mukana blogia tekemässä, aikuinen kirjoittaa viikon postauksen. Lapset olivat kui-

tenkin mukana lukemassa ja saivat painaa ”julkaise”- painiketta kun kirjoitus oli saatu tehdyksi.

Blogitoiminta parhaimmillaan antaa lapselle tunteen turvallisesta ryhmästä, joka avaa mahdollisuuden yhteisöllisyyden ja osallisuuden kokemukseen. Uskon, että juuri nämä avaimet tarjosimme lapsille, vaikka itse blogimaailma ei lapsen mieleen piirtynytkään sillä tavoin, miten se on piirtynyt esimerkiksi aikuiselle.

6 BLOGIN HYÖDYT

6.1 Iltapäiväkerho

Blogin avulla iltapäivätoiminta sai ilmaista mainontaa, sekä positiivista näkyvyyttä. Tärkeää on myös se, että blogilla pystytään rikkomaan käsityksiä iltapäivätoiminnasta. Työntekijät saivat erilaisen mahdollisuuden kommunikoida vanhempien ja toiminnasta kiinnostuneiden kanssa. Iltapäiväkerhokohtainen blogi myös mahdollistaa osaltaan kerhon identiteetin rakentamista.

Suunnitelmallinen blogitoiminta helpottaa ohjaajan työskentelyä ja tuo tiettyjä rutiineja hektiseen ja nopeasti suuntaa muuttavaan iltapäiväkerhomaailmaan.

6.2 Lapset

Suunnitelmallisessa blogitoiminnassa lapsella on mahdollisuus vaikuttaa kerhon blogisisältöön ja olla aktiivisena jäsenenä rakentamassa kerhon blogi-imagoa. Lapselle tarjoutuu mahdollisuus tutustua sosiaaliseen mediaan turvallisesti yhdessä ohjaajan avustuksella. Sisällön tuottaminen vaatii lapselta mielikuvitusta, blogin kirjoittaminen kehittää lapsen kirjoittamis- ja dialogitaitoja. Yhteinen blogi parantaa lasten yhteistyötaitoja ja voi edistää ryhmän ryhmäytymistä, joka taas edistää osaltaan ryhmän turvallisuuden tunnetta. Tärkein ja konkreettisin hyöty lapselle on oman äänen kuuluviin saaminen, sekä vaikuttamisen mahdollisuuden tunne.

6.3 Vanhemmat ja muut tahot

Blogin avulla vanhemmat ja muut tahot pääsevät tutustumaan iltapäiväkerhon arkeen ja toimintaan helposti ja vaivattomasti. Parhaimmillaan vanhemmat pystyvät hyödyntämään blogissa käytyjä asioita keskustelemalla lapsen kanssa iltapäivätoiminnassa tapahtuneista asioista ja näin blogi lisää lapsen ja vanhemman välistä vuorovaikutusta nykyajan kiireisessä arjessa.

Blogi aukaisee mahdollisuuden toiminnasta kiinnostuneille nähdä mitä kerhossa puuhaillaan, esimerkiksi isovanhemmat pääsevät lasten arkeen mukaan lukemalla viikkotapahtumista. Blogi on hyvä tutustumisreitti myös vanhemmille, joiden lapsi on aloittamassa koulutaivalta.

7 YHTEENVETO JA KEHITYSIDEAT

Ajatuksena blogin kirjoittaminen iltapäiväkerhossa on hieno ja sen toteuttaminen tuntui helpolta ja sujuvalta. Kuitenkin matkaan mahtui myös mutkia ja koska blogiprojekti oli ensimmäinen iltapäivätoiminnassa toteutettu, sai se myös osakseen kritiikkiä ja kehitysideoita. Nopea yhteenveto kertoo, että vanhemmat, lapset sekä ulkopuoliset tahot olivat tyytyväisiä blogin toteutukseen. Ulkopuolisina seuraajina olleet iltapäivätoiminnanohjaajat kertoivat blogin olleen eräänlainen ”kasvojenkohotus” ammattikuntaa kohtaan ja mielestänsä blogi oli ollut erittäin mielenkiintoinen ja mukava kokemus. Kuitenkaan ohjaajat itse eivät ole valmiita aloittamaan omalla kerhollaan tämän tyylistä blogia.

Lasten kanssa käyty palautekeskustelu blogista oli yksimielinen. Sitä oli ollut mukava toteuttaa ja teemat olivat toimineet hyvin. Myös mielenkiinto oli saatu pidettyä, vaikka projekti oli pitkä. Kiitosta saatiin siitä, että jokainen viikko toi mukanaan jotain uutta ja erilaista odotettavaa ja osallistuminen sekä suunnittelu koettiin kivaksi asiaksi. Lasten kanssa kuitenkin koettiin pieniä ristiriitoja sen suhteen, että ihan jokainen iltapäivätoiminnassa mukana oleva lapsi ei ollut saanut lupaa osallistua blogin tekemiseen. Joskus koettiin harmitusta sen vuoksi, että yhteisiin hassuttelukuviin ei päästy mu-

kaan tai esimerkiksi turvallisuusviikolla kuvatulle videolle ei ollut mahdollisuutta osallistua. Jokainen lapsi kuitenkin otettiin mukaan toimintaan ja harjoitteisiin, mutta julkinen osuus jätettiin käyttämättä. Blogin tarkoitus oli edistää lapsen osallisuutta ja tuoda ajatuksia kuuluviin. Osallisuuden idea ja tarkoitus kokonaisuutena ei ehkä avautunut lapsille täysin, mutta oman ajatuksen julkituomisessa onnistuttiin hyvin, joka on hieno askel kohti kokonaisvaltaista osallisuutta. Lasten kanssa toteutettavassa projektissa on suuri vastuu ohjaajilla ja heidän panostuksensa avulla lapset pääsivät mukavasti kiinni blogimme ydinajatukseseen.

Lasten kanssa iltapäiväkerhossa työskennellessä on otettava huomioon lapsen oma vapaa-aika ja jaksaminen koulupäivän jälkeen. Aina ei keskittyminen riitä ohjattuun tai suunniteltuun toimintaan ja osallisuuden kannalta myös tätä täytyi tarkastella kriittisesti. Jos lapsi ei ole halukas osallistumaan tai kerhoilmapiiri on alavireinen, on syytä miettiä muita vaihtoehtoja ja toteuttaa asioita lasten ehdoilla. Pääsääntöisesti blogiimme osallistuneet lapset kuitenkin osallistuivat, ideoivat, olivat innokkaita ja aktiivisia koko blogitoiminnan ajan.

Yhteistyö vanhempien kanssa blogiprojektin aikana oli osiltaan haastavaa, mutta saatu palaute oli positiivista. Ennen opinnäytetyöni aloitusta vanhemmille lähetettiin lasten mukana lupalappu projektiin osallistumisesta. Kerhon 25:stä lapsesta 20 palautti lapun, 18 lasta luvan kanssa, kaksi ilman lupaa ja viittä ei palautettu. Projektin loppusuoralla 18: lle vanhemmalle lähetettiin lasten mukana palautelomake, joista yhdeksän saatiin takaisin. Toive vanhempien aktiivisesta blogin lukemisesta toteutui, mutta vaikka blogipostausten kommentointi oli mahdollista, kommentteja saimme koko projektin aikana ainoastaan yhden. Kommunikointi vanhempien kanssa perustui pitkälti lasten iltapäiväkerhosta hakemisen yhteyteen ja koska suuri osa lapsista oli luvallisia lähtemään kerhosta itsenäisesti kotiin, vuorovaikutus vanhempien kanssa oli hankalaa.

Vanhemmille lähetetty palautelomake oli A4 kokoiselle paperille työstetty monivalintalomake, joka koostui viidestä rastitettavasta kohdasta sekä kahdesta vapaan sanan kysymyksestä. Takaisin tulleiden palautteiden vähäinen määrä johtunee nopeasta aikataulusta, mutta vähäisten vastausten perusteella blogitoiminta on tehnyt positiivi-

sen vaikutuksen vanhempiin. Alla olevasta taulukosta voi nähdä palautteiden positiivisen olemuksen.

Taulukko 1.

Olen seurannut kevään aikana iltapäiväkerhoarjesta kertovaa blogia.	<ul style="list-style-type: none"> • Kyllä 8/9 • Ei 1/9
Olen seurannut blogia yhdessä lapsen kanssa ja olemme saaneet viritettyä yhteistä keskustelua aiheesta.	<ul style="list-style-type: none"> • Kyllä 4/9 • Ei 5/9
Blogi on lisännyt tietoisuuttani iltapäivätoiminnasta.	<ul style="list-style-type: none"> • Kyllä 8/9 • Ei 1/9
Käsitykseni iltapäivätoiminnasta on muuttunut positiivisemmaksi.	<ul style="list-style-type: none"> • Kyllä 7/9 • En osaa sanoa 2/9
Koen, että blogi on ollut hyödyllinen.	<ul style="list-style-type: none"> • Kyllä 9/9

Palautelomakkeen perusteella lasten ja vanhempien välille nousseet keskustelunaiheet teemojen puolelta olivat erityisesti kiusaaminen ja yksinäisyys. Myös turvallisuutta käsittelevä video oli puhututtanut ja niistä oli keskusteltu. Palautelomakkeessa pyysimme lopuksi vanhempia kertomaan omia tuntemuksiaan blogin suhteen. Alla olevat muutamat otteet ovat vanhempien palautekyselyistä lainattuja.

”Blogissa oli sopivassa suhteessa kuvia ja tekstiä. On ollut mukava seurata lasten touhuja iltapäiväkerhossa blogin kautta, kiitos!”

”Maalis-toukokuu on kovin lyhyt aika! Blogille vielä jatkoa!”

”Olen ehtinyt seuraamaan blogia valitettavan epäsäännöllisesti, mutta ideana loistava ja lapsi on ollut innoissaan asiasta. Käsitykseni iltapäiväkerhosta on jo entuudestaan positiivinen ja blogin myötä vain vahvistunut.”

” Blogi oli mukava juttu! Harvoin vanhemmat tietävät mitä iipparissa tehdään. Hieno juttu, että saatiin kokea tämä.”

Vaikka vanhempien kanssa yhteistyö ei toteutunut niin kuin alun perin oli suunniteltu, voimme kuitenkin todeta, että palaute on ollut kokonaisuudessaan pelkästään positiivista. Positiivisuudesta kielii vanhemmilta tullut kirjallinen palaute, sekä käytävillä käydyt yhteiset kohtaamiset ja keskustelut asian tiimoilta. Blogista oltiin kiinnostuneita vanhempien suunnalta ja kanava, jossa blogia hallinnoimme, kertoo konkreettisesti, että sitä on myös käyty seuraamassa. Blogimme sivujen hallintopaneelin katselujen koko historiaan on merkitty 598 katselukertaa.

Blogin ylläpitäminen, sekä projektiin osallistuminen ja siihen sitoutuminen vaati iltapäiväkerhon ohjaajilta paljon. Projektin alkuinnostuksessa ei vielä tiedostettu sitä, kuinka mittavasta ja aikaa vievästä asiasta on oikeastaan kyse. Osallistavan toiminnan toteuttaminen vaatii ohjaajalta eräänlaisen ammattityylin muutosta ja heittäytymistä siihen, että välttämättä ohjaket eivät aina ole ohjaajan käsissä. Osallisuuden ymmärtäminen vaatii myös aiheeseen tutustumista.

Iltapäiväkerho Hillan ohjaajat ovat aktiivisia ja muutosmyönteisiä ohjaajia, joilta ideat eivät loppuneet ja joiden positiivinen asenne pysyi korkealla koko blogiprojektin ajan, vaikka aina vastoinikäymisiltä ei välttytty. Ohjaajien välinen työilmapiiri oli myös projektin loppuun viemisen kannalta kantava voima ja vaikka prosessin aikana löysimme monta epäkohtaa ja kehittämisen paikkaa mahdollista tulevaisuutta ajatellen, iloinen ja avoin asenne säilyi. Blogin tekeminen koettiin mukavaksi ja piristäväksi, mutta se oli myös taakka hektisessä ja suuressa iltapäiväkerhossa. Vaikka osallisuutta haluttiin blogilla edistää, on todettava, että aikataulullisesti blogin olisi täytynyt kestää vähintään vuoden verran, että olisimme päässeet edes lähelle haluttua päämäärää. Vaikka päämäärämme suuret tavoitteet jäivät osallisuuden kannalta hieman alkeelliseksi, projekti poiki kuitenkin osallistavaa toimintaa lisäävän liekin, joka koettiin myönteiseksi asiaksi, josta on hyvä jatkaa eteenpäin.

Rovalan Nuoret ry:n alla toimivat muut iltapäiväkerhot seurasivat iltapäiväkerho Hillan blogimatkaa ja heidän osaltaan palaute oli pääosin positiivista.

” Kerhostanne on saanut todellakin energisen ja monipuolisen toiminnan kuvan ja pitäisin blogianne kaikkien IP- kerhojen ”kasvojen kohotuksena”. Kiitos!”

”Hieno blogi, avaa hienosti ip-kerho maailmaa... Mukavasti kuvia. Sopiva päivitys väli.”

Positiivisesta palautteesta huolimatta suurin osa muista iltapäivätoiminnanohjaajista ei olisi valmiita aloittamaan itse blogia iltapäiväkerhossa. Suurimmiksi kompastusviksi nimettiin ajan puute ja suuret lapsimäärät kerhoissa. Ohjaajat olivat myös sitä mieltä, että tietotekniikan tuominen kerhotoimintaan on hankalaa ja vaatii liikaa uuden opettelemista, paineet kirjoitettavista teksteistä vaivasivat myös ohjaajia.

On ymmärrettävää, että tällaisella toimintatyylillä, millä projektimme toteutettiin, blogi veisi suuren ajan ohjaajan muusta työstä. Iltapäiväkerhojen ongelmana on valitettavasti tietynlaiset resurssipuutteet, joka näkyy tilojen ahtautena ja suurina lapsimääriä. Ideoita blogitoiminnan kehittämiseen suunniteltiin Rovalan Nuoret ry:n yhteistä blogia, joka toimisi kerholta kerholle kierrättämiseksi ja esimerkiksi joka kuukausi yksi kerho ottaisi blogin vetovastuun.

Ulkopuolisena blogiprojektin tekijänä ja seuraajana oma kokemukseni koko toteutuksen onnistumisesta ja toteutuksesta on varsin positiivinen. Alun innostus vaihtui nopeasti tietoisuuteen siitä mitä kaikkea projektin onnistuminen vaatii niin ohjaajilta, lapsilta ja koko työyhteisöltä. Olen tyytyväinen työyhteisön panostukseen, sekä lasten innokkaaseen asenteeseen oppia ja saada toteuttaa jotain uutta.

Silmäiltyäni kriittisesti opinnäytetyöni etenemistä, en ole täysin tyytyväinen kaikkeen toteutukseen liittyvään toimintaan. Osallisuus kokonaisuutena jäi monesti niin sanotusti jalkoihin ja lasten itsenäistä toimintaa olisi voitu työstää vielä pidemmälle. Olen kuitenkin tyytyväinen kokonaisuuteen ja siihen mitä saatiin aikaan. Opinnäytetyöni tarkoitus tilaajan näkökannalta oli löytää mahdollisesti uudenlainen työkalu iltapäivä-

toimintaan, jota voitaisiin hyödyntää tulevaisuudessa. Olen täysin sitä mieltä, että uudenlainen työkalu on löytynyt, sitä täytyy vain kehittää vielä entisestään toimivammaksi malliksi, jotta se palvelisi myös työntekijöitä asianmukaisesti. Kuitenkin haluan nostaa esiin myös oman kriittisen näkemykseni iltapäiväkerhojen ohjaajilta tulleita palautteita kohtaan. Nykypäivän moniulotteinen internet on hyvä kommunikaatioväline, jota yhä useampi työyhteisö hyödyntää työssään. Sen avulla voidaan lisätä tietoisuutta toiminnasta ja saada aikaan positiivinen näkökanta kerhoidentiteetin kehittämiseen. Ohjaajan ammattitaidon kannalta on myös hyvä pysyä teknologisen kehityksen mukana ja ehdottomasti kuulutan avoimuutta uusille haasteille. En kuitenkaan kriittisellä ajattelulla halua syrjäyttää sitä tosiasiaa, että iltapäivätoiminnan resurssit ovat rajalliset, ja nykypäivän todella suuret lapsimäärät tuovat jo ennestään hektiseen iltapäiväkerhoarkeen jopa hieman raskaita pilviä ympärille. Henkilökohtaisesti iltapäivätoiminnassa työskennelleenä tiedostan myös sen, että iltapäiväkerhoarki ei ole aina helppoa ja mielikuvat lasten kanssa toteutettavista mukavista vapaa-ajantoiminnoista eivät aina toteudu. Iltapäivätoiminnan avoimuus kaikille lapsille mahdollistaa myös sen, että ryhmässä voi olla useampi erityistä tukea tarvitseva lapsi, jotka voivat pahimmillaan rajata ohjaajien toimintaa hyvinkin suppeisiin mahdollisuuksiin.

Blogitoiminta iltapäiväkerhossa on hyvä mahdollisuus kehittää toimintaa ammatillisella tasolla ja se voi parhaimmillaan olla ohjaajalle hyvä motivaationlähde oman ammatti-identiteetin sekä ohjaajan työn kehittämisessä. Kuitenkin pohdin sitä, onko blogi tämän hetken hyvä työkalu iltapäivätoiminnassa. Kokonaisvaltaisesti näen, että tämän päivän iltapäivätoiminnan kehittäminen vaatii hieman suurempia siirtoja suuremmilta tahoilta. Tilojen ahtaus, lasten lukumäärät ja ohjaajien oma jaksaminen työssä ovat varmaan suurimmat ongelmakohdat ammatinharjoittamiselle ja uskon siihen, että jos näihin kehittämiskohtiin löydettäisiin järkevä ratkaisu, myös uudenlainen kehittyminen ohjaajan ammatissa saisi positiivisemmän vastaanoton.

LÄHTEET

Gretschel, Anu & Kiilakoski, Tomi (2012) *Demokratiaoppitunti. Lasten ja nuorten kunta 2010- luvun alussa.* Helsinki: Hakapaino

Hanhivaara, Pirjo (2006) *Maailmaa syleilevä osallisuus – osallisuuden suhde kouluun.* Nuorisotutkimusseura ry. Kunta ja osallisuus. Helsinki: Hakapaino Oy, sivu 29-37.

Huttunen, Tero & Lauha, Heikki & Middake, Henna & Säilä, Veera (2014) *Nuorisotyö bloggaa.* Helsinki: Paintek Pihlajanmäki Oy.

Ikonen, Risto. Helsingin Yliopisto. Viitattu 12.8.2016.

<http://www.mv.helsinki.fi/home/lehtinen/mitaseon.pdf>

Junttila-Vitikka, Pirjo (2015) *Osallistava kasvatus.* Viitattu 1.9. 2016.

<http://www.valtikka.fi/ohjaajille/osallistava-kasvatus>

Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle - Yhteinen raportti sosiaalisesta osallisuudesta yhteenveto sosiaalista osallisuutta koskevien kansallisten toimintasuunnitelmien (2003-2005) tarkastelun tuloksista {SEC(2003)1425} Viitattu 24.8.2016.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex:52003DC0773>

Korppi, Marika & Latvala, Johanna (2010) *Osallistava vuorovaikutuksen malli lasten osallisuuden mahdollistajana.* Kasvatustieteiden laitos, Jyväskylän yliopisto. Pro gradu- tutkielma. Viitattu 22.10.2016.

<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/25307/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-201009302820.pdf?sequence=1>

Kuula, Arja (2001) *Toimintatutkimus. Kenttätöitä ja muutospyrkimyksiä.* Tampere: Vastapaino.

Lahikainen, Anja-Riitta & Mälkiä, Tiina & Repo, Katja (2015) *Media lapsiperheessä.* Tampere: Vastapaino.

Linnansaari, Heljä (2004) *Toimintatutkimus- tutkimus muutoksen palveluksessa. Opetuksen tutkimuksen monet menetelmät.* Jyväskylä: PS- kustannus.

Opetushallitus (2004) *Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet 2004*. Helsinki: Opetushallitus. Viitattu 23.8.2016.
http://www02.oph.fi/ops/apip/apip_perusteet.pdf

Opetushallitus (2011) *Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet 2011*. Tampere: Juvenes Print – Tampereen Yliopistopaino Oy. Viitattu 14.10.2016.
http://www.oph.fi/download/131412_po_aamu_ja_iltapaivatoiminnan_perusteet_2011.pdf

Opetushallitus (2016) *Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014*. Helsinki: Next Print Oy. Viitattu 10.11.2016
http://www.oph.fi/download/163777_perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf

Suoninen, Annika (2014) *Lasten mediabarometri 2013. 0-8- vuotiaiden mediankäyttö ja sen muutokset vuodesta 2010*. Verkkojulkaisu 75. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura. Viitattu 14.10.2016.
<http://www.nuorisotutkimusseura.fi/images/julkaisuja/lastenmediabarometri2013.pdf>

JULKAISEMATTOMAT LÄHTEET

Pirjo Hanhivaara (2006) *OSAKO – osallistava koulu – hanke*. Yhteistyössä Peräpohjolan opisto, Humanistinen ammattikorkeakoulu, Lapin Yliopisto

